១

ព្យញ្ជនៈទី ៣៤ ពាយស់ជាប់ពួកព្យញ្ជនៈ ៣៣ ២. ជាព្យញ្ជនៈទី ១ ក្នុងសេសវិជ្ជាអាត្ម្ភ សម្រាប់ប្រើក្នុងភាសាបាលីនិងភាសាខ្មែរ, ជាមួយនឹង ហគស់ទៀតជាដើម ។ សម្រាប់ជាលំហាស ដែលប្រើជាធ្លាប់ដើមពាក្យទៀរ មានប្រើជាន្ទីបបន្ទូលដែលជាពួកនាម ឬ ១ជាតិ ... ...

ជម្រើងមានឡាន មានជញ្ជ្រ មានស្ទាបកង្ហាស់លីងចាក់ពាន់ជាន់ ខ្សែងឡាតន្ទ្រីក្រ៉ាំ ។ : *ចង្ក្រានឡាន* ។ ន.ប្រ. ១ យន្ត : *លើកឡាន, ដឹងឡាន* (១ យន្ត១ នមានឡានសោះ ១ ប៉ុន្តែ ហៅតាមរូបរាងរ ។ មានប្រអប់ក្រាយ១ ១ យន្ត១ ១ មានឡានទ្រ ១ ១ ១

ក់ជាន (ក. ៣.) : *កុំប្រើកលឡើប លៃលកកាញ់ក៏ប ចំបាត់ចំលៃ យើងកើតជាមនុស្ស ស្រ័ប្រុសជាកិ ច្ចេ ដ៏ទុសត្រូវដែរ ត្រូវកាន់ខៀវត្រង់ ។ ក្រ ពុទ្ធ្រាស់ថា សត្វក្នុងលោក ១០ លុ ១ ១ ១

ឡុង *ក. ។.* អំពីសូរស្រែកឮសន្ធឹកសន្ធាប់ : *ស្រែកឡុង, សម្លុតឡុង* (ដ្ឋ) ។

ឡុងឡាង *ក. ។.* អំពីសូរស្រែកឡូតៗ : *ស្រែកឡុងឡាង* ។ *និយាយឡុងឡាងកំណ* ។

ឡុញ *នុ.* (ព. ចុ.) ទ្រនាប់ស្ទ្រាមសណ្ឋានធ្វើប្រាស់ (សម្រាប់ទ្រនាប់ចិនដែលប្រើ) ។ ព. សា. *មិនឡុញទេ* មិនកើតទេ, មិនដើរទេ ។ ជួនកាលប្រើសំដីសេចក្តីថា « ទ្ចេ, ទ្ចិតាស, មិនកើតការ » ក៏មាន : *ឡុញហើយ! ទ្ចិតាសហើយ, អស់កើតជាការហើយ!* ; ញ្ញើថា *ក្បាលឡុញ* ក៏មាន : *អស់កើតជាក្បាលឡុញអ៊ីហើយ!* (ព. សា.) ។

ឡូ (ម. ព. *ឡូ* ២ *ន.*) ។

ឡូយ *នុ.* ឬ *ក. ។.* ពាក្យសរសេរជ្ជាំទ្ធើមប្ញើប្រើកាន់ទ្ធីមកវិការ *ឡូយជួយ* សំដៅសេចក្តីថា « ផ្ចាស, ផ្ទេសផ្ចាស » : *ទុកស្ស្ងឡូយ, អ៊ីនតឡូយ; កុំឡូយពេក!* (ម. ព. *ឡូយជួយ* ផង) ។

ឡូយជ្ជួយ *នុ.* ឬ *ក. ។.* (យ.) ដែលមិនយកចិត្ត-ទុកដាក់, សោះអាឡើយ; ទ្ធ្ចិត្ត; ដែលតាមតែចិត្ត, តាមតែប្រាថ្នា ; ដែលផ្ទេសប្រហោងផ្ទ; ផ្ទេសផ្ចាស : *អ៊ីនតឡូយជួយ; ធ្វើការឡូយជួយ* (ពាក្យសរសេរជ្ជាំទ្ធើមប្ញើ) ។

ឡូឡា *ក. ។.* ឬ *នុ.* ឡូវ១ : *និយាយឡូឡា; សម្លុតឡូឡា* ។

ខ្ទើង ១ *ក.* ទៅទាងលើ, ទៅពីក្រោមទៅលើ (ទ្ចាំ-ពីបុ) : *ខ្ទើងដណ្ដើរ* ។ ស្ទុះខ្ពស់ទៅលើ : *ខ្ទួនរ៉ាខ្ទើង* ។ ចាប់ពោងជាន់ក្រោកទៅលើ : *ខ្ទើងដើមរាលើ, ខ្ទើងភ្ជាន* ។ ចាប់ពោងលូនទៅលើ : *ម្ជូរខ្ទើងជន្ធ, សវណ្ណ-ខ្ទើងត្រើន* ។ ជន់ចម្រើនទឹកខ្ពស់ជ្ជប្រៅ : *ទឹកខ្ទើង* (ព. ន. *ទឹកស្រក*) ។ ហ៊ោងសាច់ខ្ពស់ជាងប្ញប្ញើ : *ទ្ធ-ពាកខ្ទើង* ។ ស្ទុះពីក្រោមមកលើ : *ស្ទ្ធ-ស្ស៍ខ្ទើង* ។ ញាក់ហើយ-ក្រោកពីផេក : *ខ្ទើងតំរ៉ផ* (ព. សា.) ។ ល ។ *ខ្ទើង-ក* ដែលមានកន្ទ្ធ៍ងប្ជ្ជ : *ពោ១ខ្ទើ-ក* ។ *ខ្ទើងតណ* (—ណ) ១ៀងតណ: ទ្ធ្ចលទៅកណ្ដោលជ្ជ៍ជ្ជ៍ទ្ធ្ចត្រណ-ស្ទ្ធ១ម-ន្ទ៍ណ (ចំហេះដែលចេញនិងក្ដ្ធ្ចកម្ជ្ជ១ជ្ជ១ជ្ជ-ជ្ជ១ស១ម-ណ៍ណ) ។ *ខ្ទើ-ចាន* ឬ *ខ្ទើ-ចិត្ត-ខ្ទើ-ចាន* ចាន១ចិ-ត្ត១ជ្ជ១ស១ណ, ប្ជ្ជ១ន-ទ ទ្ធ្ចិ-ន១ស្ទ្ធ១ណ-ប្ជ្ជ១ណ, ទ្ធ្ចិ-ន១ស្ទ្ធ១ណ-ណ-ប្ជ្ជ១ណ : *ជ្ជ១ម-ក-ជ-ន១ហ-ស១ណ-ណ-ណ-

ប្រើ, ប្រើជាកិច្ចយកទៃការ ឋណ្ណ; ឯការ ជ្ជ ប្រើ
ប្រ្ងើលេ): *ឆាវ ៦០ ឆាត់ឆាំ*ត្ថ*ាមៅ*ជ*ួ*ងចំ*ក*ាទ*ាត*ួ*, *ឋ*ណ្ណ*ាឆ*ាវ*ៅ*ជ*ាំ*ជ *៦០ ឆាត*ៈ*ឆ*ាវ, *ក្រ*ៈ*ពើ*ៈ*ឆ*ាវ*ម*ា*ត*ា*ត*ៈ*ស*ា*ប*ៈ*ម*ៅ, *ឆ*ាវ *១*ជ *ឆ*ាត*ៈ*ក្រ*ៈ*ទ*ាប*ៈ*ម*ៅ*ជ*ួ*ងវ*ៅ*ញ *ដ*ោ*យ*ៈ*ស*ាំ*ៈ*ណ*ាកៈ*ក*ាវ*ាំ*ជ*ាំ*ក្រ *ៈ*ក្រ*ៈ*ពៅ*ៈ*ទ*ាប*ៈ*ពៅ*ល*ើ*យ*ឆ*ាត*ជ *វ*ៅ*ជ*ៈ*ស*ាប*ៈ (*ឋ*ណ្ណ *ន*ៅ*ជ *ភ. *ឌ*. *ឌ*ណ្ណ*ៈ*ណ*ៈ: ប្រើ
ជ*ាង*ជ*ួ*ស *ទ*ៅ*ម*ើ*ល*ជ *ជ*ុ*ំ, *ណ*ា *ន*ៅ*ស*ុ*ភ*ណ
ឆ*ាប*ៈ*ប្រ*ើ, *ឌ*. *ន*.: *ក*ុ*ំ*ប្រ*ើ *ក*ុ*ន*ជ*ណ្ណ*, *ក*ុ*ន*ជ*ជ*ុ*ំ, *ក*ុ*ន*ជ*ណ*ា*, *ក*ុ*ន*ជ*ទ*ៅ*ម*ើ*ល*ជ *ប្រ*ៈ*ណ*ា*ក *ក*ុ*ន* *ក*ាជ *ភ*. *ឌ*. *ន*ៅ*ន*, *ប*ៅ*ប*ើ *ក*ុ*ន* *ឆ*ុ*ំ*ន*ជ*ៅ*ជ *ភ*. *ឌ*. *ណ*ាជ*ន*ៅ*ប*្រ*ជ*ៈ*ន*ៅ*ន*: *ណ*ៈ. Parmi) ។

ខ្សែមណ្ឌ្ឌ *ន*. ដែលប្រៃខ្សែកប្រៃខ្សោ*ដោ*យ*ណ*ាការ*ណ*ៈ
ការ*ខ*្សែ*ម*ណ្ឌ: *ក*ែ*ន*ការ*ខ*្សែ*ម*ណ្ឌ (*ម*. *ប*្រ., *ប*្រ. *ប*្រ. *ការ*ខ*្ស*ែ*ម*ណ្ឌ *ជ*ាង) ។

ខ្សែមប្ជ្ជ *ក*. *ន*. *ឋ* *ន*. ដែលស្ងាមចុះ*ប*ៅ*ម*ៅ*ជ*ៅ*ង*
ជៅ*ណ*ៈ: ដែលរ*ណ*ៈ*ណ*ណ*ណ*ៈ*ណ*ៈ: *ណ*ៈ*ការ*ខ*្ស*ែ*ម*ណ*ៈ*ម*ណ*ៈ; *ម*ុ*ន*ស*ៅ*ការ*ខ*្ស*ែ*ម*ណ*ៈ*ម*ណ*ៈ ។ *ន*. *ឋ*. *ឋ*. *ប*. *ប្រ*ា*ជ*ជ*ុ*ំ*ណ*ៈ*ស*ៅ*ប*្រ*ជ*ៈ *ជ*ា*ក*ៈ*ស*ុ*ក*ៈ*ត*ៈ*ណ*ៈ*ជ*ៅ*ក*ុ*ំ*ណ*ៈ*ស*ៅ*ការ*ខ*្ស*ែ*ម*ណ*ៈ*ម*ណ*ៈ *អ*ុ*ក*ណ*ៈ*ជ*ៅ*ណ*ៈ*ណ*ៈ*ណ*ៈ *ជ*ា*ក*ៈ*ណ*ៈ*ណ*ៈ*ណ

និយាយតំណាលរៀងអំពីប្រាប់ : សូត្ររៀន, ទេនួយ") ដែលស្រែកហៅឲ្យឃ្លាស់ទ្លាក់ក្រាតក្នុងទីមើលឆ្ពោះឃើញ ឬដែលនិយាយឆ្ងាំងៗ ឃ្លាស់ៗ : *ស្រែកហៅ១ខ្ទៅ, និយាយ១ខ្ទៅ* ។ ។

ខ្ទៅ ៣ (មើលក្នុងពាក្យ *ខ្ទៅ១ពង*) ។

ខ្ទៅ១ពង ន. (ជ.) ជ្ជាក់ទាងលើ, ជាន់ទាងលើ (នៃត្រើយ) : *នៅលើ១ខ្ទៅ១ពង, ដាក់ចំនិញលើ១ខ្ទៅ១ពង* ។ ជ.ពកើតនៅស្រុកអាយប្រើកាត់ទ្វីប្រ៉ាមដែ *ខ្ទៅ* ក៏មាន : *ដាក់អីក៏ន់លើ១ខ្ទៅ* ។

ខ្ទាំ ន. (ស. ល. *ឍ* អ. ជ. *ល្ម* "ក្លេង; ១ ១ ១ ១") ១ ១ ១